

• משהו לנפש •

פנינה מפרשת השבוע

פרשת קרח לתת או לקחת?

העולם הזה מתנהל על בסיס שתי מידות מרכזיות; נתינה ולקחה. בשביל שמהו יקרה, בשביל שהחיים יתקדמו, צריך שאחד ייתן ואחד יקבל.

המטרה שלנו, כבני אדם, היא לנסות ולהיות בצד הנותן כמה שיותר. באמצעות מידת הנתינה אנו מתדמים למי-שאמר-והיה העולם, הקב"ה שכולו נתינה. באמצעות נתינה והענקה אנו מולידים אהבה וחיבור. אהבה אמיתי נובעת מחיבור פנימי, חיבור שנוצר ככל שאנו נותנים יותר ומשקיעים יותר בקשר. המילה 'אהבה' עולה בגימטרייה 13, בדיוק כמו המילה 'אחד'. על ידי נתינה אנחנו הופכים לאחד, מגבירים את האחדות ואת הקשר.

הרב אליהו אליעזר דסלר מסביר בספרו 'מכתב מאליהו' שכל הפעולות שלנו בחיים נובעות מאחת משתי הכוחות הללו. בדרך כלל קל לזהות מה נובע מנתינה ומה נובע מנטילה, אך יש פעמים שמעשה שנדמה לנו כנטילה מעיד על נתינה וכן להיפך. לדוגמה, אדם לנותן צדקה לעני אך עושה זאת כדי להתפרסם ולקבל כבוד והערכה, נתינתו אינה נובעת ממידת הנתינה אלא דווקא מהמקום של הנטילה. הוא מבקש לקח, ליטול כבוד והנאה מהמעשה. יכולה גם להיות סיטואציה הפוכה, אדם שאינו רוצה לקבל מתנה, אך הוא יודע שכאשר הוא ייקח מתנה הנותן יהנה מכך וישמח על שנתן לו. בנטילת המתנה הנוטל בעצם נותן, הוא נותן לזה שנתן לו את המתנה זמן של קורת רוח ושמחה.

פרשת השבוע פותחת במחלוקתם של קרח ועדתו, הפרשה נפתחת במילה 'ויקח'. הפרשה מסתיימת במצוות של נתינה, תרומות ומעשרות, פדיון הבן ועוד. באופן זה מלמדת אותנו התורה את הדרך להימנע ממחלוקות ומריבים. 'ויקח' קרח, לקח את עצמו. שורש המחלוקת של קרח היה מקום של ניסיון לקחת עוד ועוד 'וביקשתם גם כהונה'. ישנם מחלוקות המבוססות על נתינה. אנשים מחפשים מהי הדרך הטובה ביותר לתת, מותר להם לא להסכים, אבל נקודת המוצא שלהם חיובית. היא שמה את האחר במרכז. המחלוקת הפסולה, זו שקרח הוא הסמל שלה, היא מחלוקת שמבוססת על אגואיזם, על ניסיון לקחת וליטול כמה שיותר.

את הדרך למניעת המחלוקת מלמדת אותנו פרשת השבוע באופן בו היא מסתיימת. שימת האחר במרכז, בהתייחסות הנכונה למשרתי ה' הכהנים, ביחס הנכון לעניים ולחלשים, ביכולת לנהל מערכת חיים שמבוססת על נתינה ועל אחדות, על אהבה ואכפתיות. רק כשנקודת המוצא היא נתינה ניתן לנהל דיון וויכוח, רק כשהמטרה היא לדאוג לאינטרס הכללי, גם המחלוקות יכולות להפוך לקרש קפיצה ורוממות ולא לכח הרסני ומשחית.

מחלוקות שמבוססות על נטילה הן מחלוקות הרסניות ופסולות. יש הרבה מחלוקות שנראות כמבוססות על אידיאולוגיה וחזון אך האמת היא שהן מסתירות ניסיונות לקיחה, האדרה והגדלה עצמית. התורה מלמדת אותנו כי בכל מחלוקת, בכל ויכוח ודיון עלינו לבחון את עצמנו בצורה אמיתית וכנה, לבדוק אם המניע שלנו הוא כח של נטילה או כח של נתינה. נתינה היא הבסיס לצמיחה, נטילה היא שורש לדרדור.

את המילה: 'ויקח' מתרגם האונקלוס 'ואתפלג'. זהו השורש למילה מפלגה... בימים של סערה וסופה טוב לזכור כי גם מלחמות שנראות שמבוססות על נתינה טומנות בחובן אינטרסים פרסונליים ואישיים. לא כדאי שניגורר למלחמות שמשרתות רק את הראיה הצרה של העומדים

בראש המחלוקת. גם ויכוחים שנצטרף וננהל ננסה לעשות מתוך ראייה חיוביות של נתינה ועשיית טוב, ראייה שמרוממת ומגביה את כל הצדדים, זווית מבט שהופכת את העולם לטוב בהרבה.
בהצלחה!

**שבת שלום!
אליהו אילני**